

به نام خدا

رشته پرستاری اورژانس
Emergency nursing
دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته (M.Sc.)

پرستاری اورژانس یکی از چالش برانگیزترین تخصص‌ها در پرستاری است. پرستار اورژانس لازم است ابهامات و تغییرات سریع در سطوح مختلف سلامت افراد را مدیریت کند و از تعداد قابل توجهی از تظاهرات بالینی بیماری‌ها و شرایط آگاهی داشته باشد. کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته پرستاری اورژانس برای پرستارانی در نظر گرفته شده است که علائق، شخصی حرفه‌ای یا تحقیقاتی آن‌ها شامل کمک به توسعه حال و آینده خدمات مراقبت‌های بهداشتی و حرفه پرستاری است. رشته پرستاری اورژانس در راستای سیاست‌های سلامت‌محور در کشور راه‌اندازی شده است تا به تربیت نیروی انسانی کارآمد برای رویارویی با گذار اپیدمیولوژیک و پاسخگویی به نیازهای جامعه در حوزه پرستاری از حوادث، فوریت‌ها در مراکز درمانی بپردازد. دانش‌آموختگان این رشته قادر به ایفای نقش تخصصی مراقبت یکپارچه در حوزه‌ی مراقبت از مددجویان آسیب‌دیده در بحران‌ها و بلایا خواهند بود دانش‌آموختگان این رشته توانایی تلفیق دانش پرستاری با سایر رشته‌های مرتبط با سلامت و همکاری بین بخشی را داشته و قادر خواهند بود در نقش یکپارچه و هماهنگ‌کننده خدمات مراقبت از سلامت به صورت فعالانه عمل کنند.

تعریف رشته

کارشناسی ارشد پرستاری اورژانس یک شاخه تخصصی از رشته پرستاری است. پرستار اورژانس یک پرستار حرفه‌ای است که باید ترکیبی منحصر به فرد از مهارت‌های عمومی و اختصاصی در زمینه ارزیابی مداخله و مدیریت شرایط اورژانسی مددجویان را داشته باشد پرستاری اورژانس رشته‌ای نظام‌مند و شامل فرآیند پرستاری، تشخیص پرستاری، تصمیم‌گیری و تفکر و تحقیق تحلیلی و علمی است رفتارهای حرفه‌ای مربوط به پرستاری اورژانس مستلزم کسب دانش و مهارت‌های تخصصی پاسخگویی و مسئولیت‌پذیری، ارتباط استقلال و ارتباط مبتنی بر همکاری تیمی است.

هدف رشته ارشد پرستاری اورژانس

هدف رشته کارشناسی ارشد پرستاری اورژانس، تربیت پرستارانی سریع، بارو حیه، آرام، با اعتماد به نفس بالا و ماهر برای انجام معاینه فیزیکی و تشخیص سریع موارد تهدیدکننده زندگی بیمار است. پرستاران اورژانس پیش از پزشک، بیماران را معاینه می‌کنند؛ از این جهت فعالیت در این حوزه مستلزم آن است که پرستاران و فارغ‌التحصیلان، بسیار هوشیار، با اعتماد به نفس و خونسرد باشند.

فلسفه (ارزش‌ها و باورها)

فلسفه پرستاری اورژانس مراقبت از مددجویان در وضعیت اورژانس در همه ابعاد سلامتی جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی و شناخت اهمیت و توسعه روابط شفا بخش از طریق ارائه مراقبت‌های پرستاری یکپارچه است.

در برنامه پرستاری اورژانس بر ارزش‌های زیر تأکید می‌شود:

- رعایت و حفظ حقوق و کرامت بیماران و همکاران
- رعایت اخلاق و روابط حرفه‌ای پاسخگویی و مسئولیت‌پذیری حرفه‌ای
- رعایت اصول اخلاقی، انسانی عدالت و برابری و توسعه خدمات انسان‌محور در مراقبت از مددجویان
- تقویت روحیه یادگیری مادام‌العمر و خودآموزی و همکاری و تعامل جمعی
- استفاده از فنون و روش‌های جدید آموزشی جهت دستیابی به اهداف تعیین شده
- توسعه مهارت‌ها و صلاحیت‌های حرفه‌ای و ارتباطی
- تقویت ماهیت بین‌رشته‌ای پرستاری با تمرکز بر همکاری و مشارکت بین حرفه‌ای
- کار تیمی و هماهنگی بین بخشی در راستای حفظ و ارتقاء سلامت مددجویان
- ارائه خدمات جامع و باکیفیت پرستاری

- تلاش مستمر برای بهبود خدمات پرستاری در سطح جامعه و تضمین کیفیت ارائه خدمات

دورنما (چشم‌انداز)

پرستاری اورژانس از لحاظ استانداردهای ملی و منطقه‌ای در شاخص‌های مرتبط با سلامت بیماران در وضعیت اورژانس حاد و تحت حاد و بهبود کیفیت زندگی آن‌ها در چشم‌انداز ده‌ساله قادر خواهد بود تا از طریق برخورداری از دانش حرفه‌ای و فناوری‌های نوین و نوآوری در، آموزش تحقیق و مراقبت مددجو محور در مراقبت از بیماران در وضعیت اورژانس حاد و تحت حاد به تراز اول ارتقا یابد این هدف از طریق به‌کارگیری استانداردهای جهانی و توسعه توانمندی‌های پرستاران اورژانس ممکن خواهد شد.

رسالت (مأموریت)

رسالت اصلی رشته کارشناسی ارشد پرستاری اورژانس تربیت دانش‌آموختگان آگاه و متخصص دارای صلاحیت و تعهد حرفه‌ای کارآمد مسئولیت‌پذیر و پاسخگو در عرصه‌ی مراقبت یکپارچه از مددجویان و خانواده بیماران در موقعیت‌های بحرانی و اورژانسی و کمک به حفظ، کرامت ارتباط حرفه‌ای با بیمار و خانواده و تحقیق در این حوزه با تمرکز عمده بر خدمات سطح دوم و مراکز بیمارستانی می‌باشد همچنین دانش‌آموختگان پرستاری اورژانس با بهره‌گیری از رویکرد بین‌رشته‌ای و فراگشته‌ای با سایر علوم مربوط به سلامت دانش پرستاری اورژانس را تلفیق نموده و در راستای رفع نیازهای سلامت مددجویان در سطح جامعه به‌صورت خدمات جامعه نگر و مراقبت اولیه فراهم می‌آورند.

هدف کلی

هدف کلی رشته کارشناسی ارشد ناپیوسته پرستاری اورژانس ارائه مراقبت‌های پرستاری یکپارچه مبتنی بر استانداردهای بین‌المللی و شرایط جامعه با تکیه بر فناوری‌های نوین و خلاقیت و نوآوری به بیماران در وضعیت اورژانس حاد و تحت حاد و خانواده آنان تعیین و تأمین نیازهای ویژه آنان توانمندسازی حفظ استقلال، ارتقاء کیفیت زندگی آنان است.

نقش‌های دانش‌آموختگان در جامعه

نقش‌های دانش‌آموختگان در جامعه، نقش پیشگیری، نقش تشخیصی تریاژ، نقش مراقبتی، نقش آموزشی، نقش پژوهشی و نقش مدیریتی خواهد بود.

توانمندی و مهارت‌های مورد انتظار برای دانش‌آموختگان (Expected Competencies)

الف) توانمندی‌های پایه مورد انتظار (General Competencies)

- رعایت و اجرای اصول اخلاقی و حفظ حقوق مددجویان و خانواده آنان
- مهارت‌های ارتباطی برقراری ارتباط اخلاق مدارانه با مددجویان و خانواده آنان همکاران دانشجویان تعامل بین بخشی برقراری ارتباط مؤثر سازمانی با اعضاء تیم سلامت
- پژوهش نگارش و نقد مقالات علمی
- تفکر نقادانه (نقد نظام ارائه خدمات سلامت به مددجویان و خانواده آنان در سطوح خرد و کلان)
- مهارت‌های حل مسئله و تفکر انتقادی و ارائه راهکارهای موردنیاز
- کار در محیط‌های حرفه‌ای مرتبط با مراقبت و سلامت مددجویان
- خود ارتقایی و پاسخگویی حرفه‌ای
- مهارت‌های کارآفرینی نوآوری و بازاریابی دیجیتال

ب) وظایف حرفه‌ای و توانمندی‌های اختصاصی مورد انتظار

وظایف حرفه‌ای و توانمندی‌های اختصاصی مورد انتظار برای دانش‌آموختگان این مقطع عبارت‌اند از:

مراقبتی

- انجام اقدامات فوری و مراقبت‌های اولیه پرستاری مبتنی بر شواهد مانند پایش و ارزیابی اولیه بیمار احیاء قلبی ریوی پایه و پیشرفته تثبیت علائم حیاتی پیش‌بینی اختلالات تهدیدکننده بالقوه جابجایی و انتقال صحیح بیمار یا افراد آسیب‌دیده به محل ایمن و یا مراکز مراقبتی و درمانی
- ارائه مراقبت‌های پرستاری و پیگیری اقدامات تشخیصی و درمانی به بیمارانی که نیازمند مداخلات اورژانسی و حاد هستند مانند حوادث قلبی عروقی، حوادث عروقی مغز، مسمومیت‌ها تروما و حوادث با آسیب‌های گروهی تصادفات رانندگی و...

- انجام اقدامات مراقبتی اولیه به آسیب دیدگان حوادث اعم از حوادث طبیعی

آموزشی

- آموزش کارکنان و پرستاران شاغل در بخش‌های اورژانس
- آموزش بیماران خانواده و همراهان بیمار درباره موقعیت‌های مراقبتی حاد و اورژانس
- آموزش همگانی درباره اقدامات اولیه لازم در موقعیت‌های اورژانس
- مشارکت و هدایت تیم برای تدوین دستورالعمل‌های آموزشی در موقعیت‌های اورژانس و تهدیدکننده
- توسعه فردی در حوزه دانش و تخصص مرتبط با پرستاری اورژانس

پژوهشی

- طراحی اجرا و انتشار پژوهش‌های مرتبط با رفع نیازهای مراقبتی بیماران در موقعیت‌های مراقبتی اورژانس و حاد
- مشارکت در طرح‌های پژوهشی مرتبط با موقعیت‌های اورژانس و شرایط تهدیدکننده
- همکاری در تدوین راهنماهای بالینی مبتنی بر شواهد در بخش‌های اورژانس

پیشگیری

- پیشگیری از بروز اتفاقات و سوانح در موقعیت‌های مختلف در جامعه
- پیشگیری از ایجاد و توسعه ناتوانی و معلولیت با ارزیابی تشخیص و انجام اقدامات مراقبتی سریع و اورژانسی

تشخیصی / تریاژ

- ارزیابی اولیه و سریع مشکلات سلامت مددجویان بیماران در مراکز اورژانس و صحنه‌های حادثه برای انجام مراقبت‌های پرستاری
- شناسایی و ثبت مشکلات و نیازهای فوریتهای بیماران مددجویان برای انجام مراقبت‌های پرستاری
- تریاژ و سطح‌بندی مشکلات سلامتی بیماران مددجویان و مصدومین تا رفع مشکل

مدیریتی

- ارزیابی تحلیل و به‌کارگیری مدل‌های مدیریتی مناسب در ارائه خدمات پرستاری در بخش‌های اورژانس
- مدیریت مراکز ارائه‌دهنده خدمات اورژانس به بیماران (مبتنی بر نقش)
- مدیریت پرستاری بخش‌های اورژانس بیمارستانی

شرایط و نحوه پذیرش در دوره

- قبولی در آزمون ورودی مطابق با ضوابط و مقررات وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
- دارا بودن مدرک کارشناسی در رشته پرستاری یا فوریت‌های پزشکی
- داشتن حداقل ۲ سال سابقه کار با مدرک کارشناسی (پرستاری یا فوریت‌های پزشکی) در عرصه‌های بالینی و فوریت‌ها با تأیید معاونت درمان دانشگاه مربوطه

رشته‌های مجاز برای ارشد پرستاری اورژانس

رشته‌هایی که مجاز هستند تا از طریق آزمون سراسری به رشته ارشد پرستاری اورژانس وارد شوند و در این مقطع ادامه تحصیل دهند، رشته‌های کارشناسی پرستاری و فوریت‌های پزشکی هستند.

طول دوره و تعداد کل واحدهای درسی

تعداد واحدهای درسی در این دوره بدون احتساب دروس کمبود(جبرانی)، ۳۲ واحد است که شامل ۲۶ واحد اختصاصی اجباری، ۲ واحد اختصاصی اختیاری و ۴ واحد پایان نامه می باشد که به طور معمول در ۴ ترم توسط دانشگاه ارائه می گردد. دروس کمبود جبرانی برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته پرستاری اورژانس، سیستم های اطلاع رسانی پزشکی و آمار و روش تحقیق پیشرفته می باشند.

دروس اختصاصی اجباری برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته پرستاری اورژانس، اخلاق پرستاری و روابط حرفه ای در پرستاری اورژانس، نظریه ها و الگوهای پرستاری و کاربرد آنها، اصول رهبری و مدیریت اثربخش در اورژانس، روش های آموزش به بیمار و خانواده در بخش اورژانس، داروشناسی اورژانس، مراقبت های پرستاری اورژانس ۲، مراقبت های پرستاری اورژانس ۳، ارائه خدمات سلامت در فوریت ها، حوادث و بلایا، کارورزی پرستاری اورژانس و پایان نامه می باشند.

دروس اختصاصی اختیاری برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته پرستاری اورژانس، جامعه شناسی و روان شناسی در فوریت ها، حوادث و بلایا، اورژانس کودکان، اورژانس روان و حمایت های حیاتی پیش بیمارستانی در تروما می باشند. ۲ واحد از مباحث فوق الذکر می بایست متناسب با موضوع پایان نامه مورد نظر گذرانده شود.

آینده تحصیلی رشته ارشد پرستاری اورژانس

رشته کارشناسی ارشد پرستاری اورژانس در مقطع دکتری در کشور ایران پذیرش دارد؛ بنابراین فارغ التحصیلان این رشته قادرند برای ادامه تحصیل در مقطع دکتری در رشته های ذیل اقدام کنند:

وزارت علوم: دکترای زیست شناسی (کلیه گرایش ها)

وزارت بهداشت: دکترای رشته های فیزیولوژی، پرستاری، آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، آموزش پزشکی، بیولوژی تولیدمثل، سالمند شناسی و مشاوره توان بخشی

انفورماتیک پزشکی: مجاز برای تمامی رشته های ارشد علوم پزشکی، سلامت در بلایا و فوریت ها (مجاز برای تمامی رشته های ارشد علوم پزشکی)

سلامت و رفاه اجتماعی: مجاز برای تمامی رشته های ارشد علوم پزشکی

اپیدمیولوژی: مجاز برای تمامی رشته های ارشد علوم پزشکی

آینده شغلی رشته ارشد پرستاری اورژانس

با توجه به آن که یکی از گرایش های حیاتی در رشته پرستاری، پرستاری اورژانس است، آینده شغلی داوطلبانی که در رشته ارشد پرستاری اورژانس تحصیل می کنند، بسیار خوب است. در حقیقت رشته پرستاری اورژانس یکی از شغل هایی است که درآمد خوبی دارد و دانشجویان این رشته بلافاصله پس از اتمام تحصیلشان، می توانند فعالیت خود را آغاز نمایند. به مهم ترین بخش هایی که پرستاران اورژانس قادرند در آنجا فعالیت داشته باشند عبارت است از:

بخش اورژانس بیمارستان ها

مراکز بهداشتی درمانی

اورژانس های پیش بیمارستانی